

Kinnula, Muhola, Häähkäniemi, skl 15, inv. 60

256 01 0015

kivi - metallikautisen
asuinpaikan koekaivaus

S. Vanhatalo 1990

Aikaisemmat löydöt: KM 25409: 1 - 18. T. Jussilan inv. 1989.
Diar. 15.3. 1990.

Tutkimusperuste: Yksityistien rakentaminen.

Kohteen kuvaus:

Kaivauskohde sijaitsee Häähkäniemen eteläpäässä, Kivijärven rannalla, havumetsää kasvavalla hiekkaharjanteella. Kohde on Kinnulan kirkosta noin 10.7 km eteläkaakkoon. Häähkäniemen koillisrinteen alaosassa oli useita selvästi näkyviä rantavalleja.

Tutkimusmenetelmät:

Suunnitellulle tielinjalle kaivettiin aluksi metrin levyinen ja 50 m pitkä koeoja, jonka koillispäätä levennettiin myöhemmin kolmeen metriin. Koeoja kaivettiin lapioilla ja lastoilla. Alueen ympäristö kartoitettiin ja kaivausalueen dokumentointi suoritettiin perinteiseen tapaan. Alueen ympäristöön tehtiin muutamia lapionpistoja muinaisjäännösalueen rajojen selvittämiseksi. Kaivauspaikasta luoteeseen, harjanteen reunalla oli kolme pyöreähköä painannetta, joista suurin oli 13 x 13 m, muut 7 x 7 ja 6 x 7 m. Niihin tehdyissä lapionpistoissa ei näkynyt mitään erikoista. Maaperä oli soraa ja hiekkaa. Lisäksi Heimo Jauhaisen tontille suunnitellun likakaivon paikka ja sen ympäristö tarkistettiin.

Tutkimustulokset:

Koeojan lounaispäästä, joka laskee kohti Häähkäjoen uomaa, löytyi hyvinsäilynyt tulisija ($\varnothing$ 1 m), josta otettiin hiilinäyte. Liesi ajoittuu noin 3000 e.Kr. eli kampakeraamiseen aikaan. Törmän taitteessa oli selvä löydöttömän alueen raja ($z = 136.80$ m mpy).

Koeojan koillispäässä oli kaksi osittain erillistä kulttuurikerrosta. Kerroksien välissä oli puhdaita hiekkakerrosvyöhykkeitä (ks. tason 2½ karttaa, s. 11). Ne ovat ilmeisesti muinaisia tulvaveden aiheuttamia. Koeojan koillispäässä oli tulisijaa ($\varnothing$ 35 cm), jotka olivat rakenteeltaan erikoisia. Ne olivat pieniä ja niiden pyöreästä keskustasta haarautui kapeita hiili- ja likamaajuovia. Nämä tulisijat kuulunevat vierestä löytyneiden saviastioiden tyylin mukaan metallikaudelle ja saattavat liittyä metallinkäsittelyyn. Ruudussa 498 / 132 oli oranssinvärinen läikkä. Sen merkitystä valaisevia löytöjä ei löydetty. Likamaakerrokset ulottuivat odotettua syvemmälle, joten kaivaussyvyudeksi tuli keskimäärin 50-70 cm.

Löytöaineisto koostui kahdesta eri-ikäisestä keramiikasta, joissakin paloissa oli asbestisekoitetta, pii- ja kvartsi-iskoksista, palaneesta savesta sekä rau-

danvalmistukseen viittaavista löydöistä; mm. rautakuonasta. Kaivausten perusteella voidaan todeta, että ainakin Häähkäniemen kärkeä ja sen suojaista Häähkälahden puolta on käytetty asuinpaikka-alueena läpi koko esihistoriallisen ajan. Kivikautiset jäännökset sijoittuvat aivan harjuntörmälle ja nuoremmat vähän kauemmaksi, keskemälle harjua.

Syksyllä 1992 kohteeseen tehdyn vesijohdon kaivamistyön tarkastuksen yhteydessä löydettiin lähistöltä lisää viitteitä metallikautisesta asutuksesta; keramiikkaa ja nokimaaläikkiä.

Helsingissä 13.4. 1994

Simo Vanhatalo

Simo Vanhatalo
apulaistutkija

KAIVAUSKERTOMUS

Kohteen nimi:	Kinnula Muhola Häähkäniemi
Muinaisjäännöstyyppi:	kivi-metallikautinen asuinpaikka
SkI- / inventointinumerot:	SkI 15 / inv. 60 (T. Jussila)
Lääni:	Keski-Suomen lääni
Kunta:	Kinnula
Kylä, kylänosa:	Saari, Muhola
Tila, rek.no:	Petäjäniemi, 1:178
Paikan nimi:	Häähkäniemi
Maanomistaja:	Kalevi Alonen
Osoite:	Rannantie 7, 40520 Jyväskylä
Peruskartta:	2334 05 MUHOLA, p. 1986.
Koordinaatit:	x = 7021 42 y = 555 80 z = 136 - 137.75
Rahoittaja:	Museovirasto, koekaivausryhmä.
Tutkimusaika:	14. - 25.5. 1990.
Tutkimustapa:	Koekaivaus; tasokaivaus.
Tutkimusala / kaivausala:	250 m ² / n. 90 m ² .
Kaivauksenjohtaja:	Simo Vanhatalo, fil. yo.
Piirtäjä:	Vesa Laulumaa, HuK.
Kaivajien lukumäärä:	4 - 5, kunnan palkkaamia.
Kaivauslöydöt v. 1990:	KM 25804:1 - 426. Diar. 5.10.1990.
C ¹⁴ -ajoitus:	Hel-3056: 5000 ± 120 BP (tulisijasta, z = 137.07).
Valokuvat:	f. 96634 - 55, s.14 - 18 luettelo s. 4 - 5.
Diat:	d. 29273 - 96, luettelo s. 5 - 6.
Kartat:	Yleiskartta 1:1000 A3, s. 9. Tasokartat ruuduista 498 - 500 / 120 - 138, tasot 2, 2½ ja 3, 1:50, A3, s.10 - 12. Tasokartat ruudun 500 / 122 tulisijasta, tasot 3½ ja 4 1:25, A4, s.13.
Karttaotteet:	GT 8, 1:200 000, p.1988. Pk 2334 05 MUHOLA, 1:20 000, p. 1986.
Tutkimukset:	Inventointi: Timo Jussila 1989. Tarkastus: Mirja Miettinen, Jyri Saukkonen ja Simo Vanhatalo 1992.

Valokuvaluettelo:

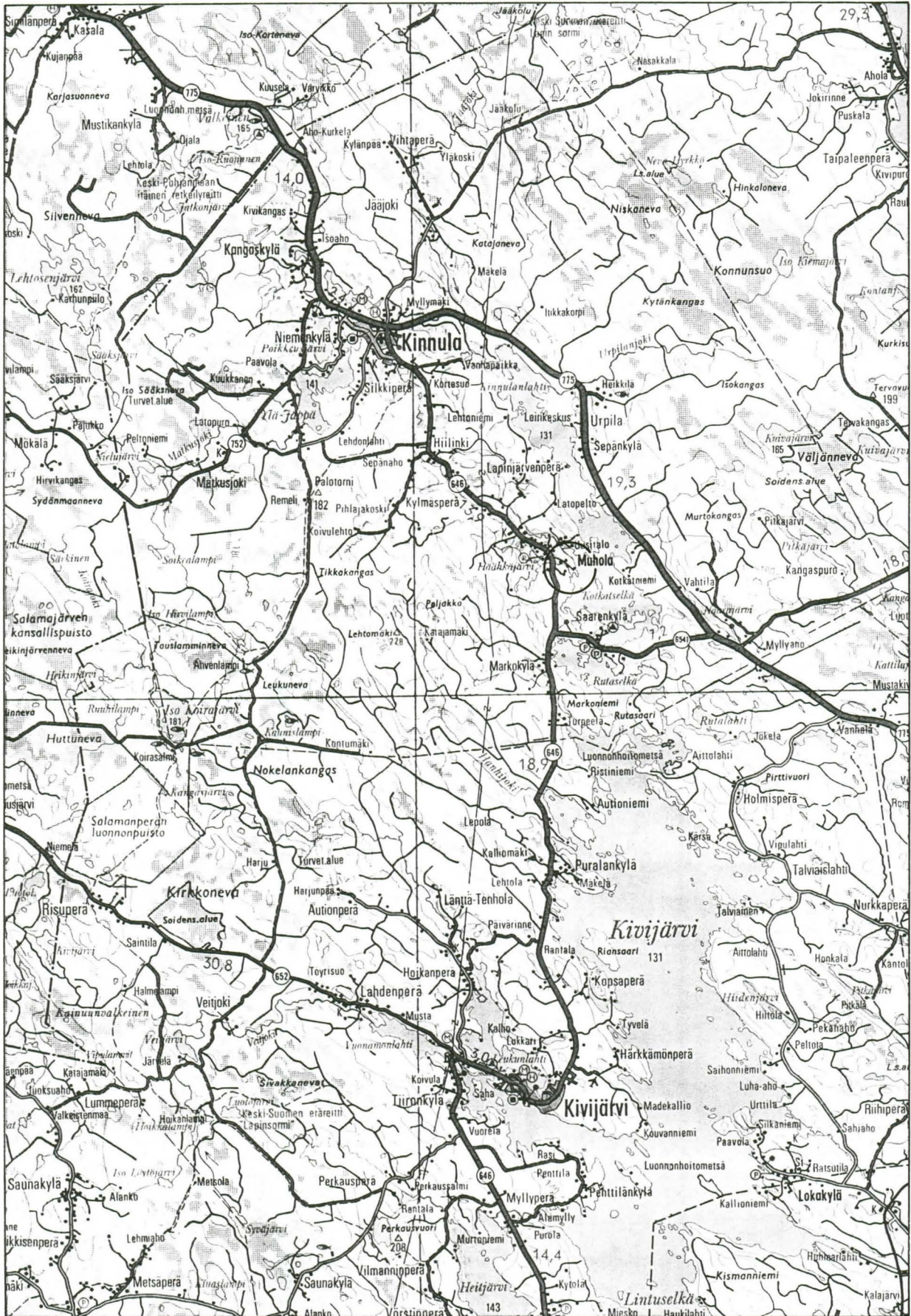
kuvan / negatiivin numero:	aihe:
k.1 / f.96634	Vasemmalla tutkittava alue ja Häähkäniemen läpi kulkeva tie, kuvattu kaakosta.
k.2 / f.96635	Suunnitellun tien linja eli tutkittava alue, taustalla Häähkäjoen laaksoa, kuvattu koillisesta.
k.3 / f.96636	Ajoura, jonka reuna tarkastettiin ja taustalla äskettäin valmistunut pientalo (om. Pasi Jellonen), kuvattu kaakosta.
k.4 / f.96637	Koejaa kaivetaan, kuvattu koillisesta.
k.5 / f.96638	Yleiskuva Häähkäniemen kärkeen päin, kuvattu luoteesta.
k.6 / f.96639	Ruudut 498 - 500 / 130 - 120, taso 1, kuvattu koillisesta.
k.7 / f.96640	Ruudut 498 - 500 / 145 - 130, taso 2, kuvattu koillisesta.
k.8 / f.96641	Ruutujen 498 - 500 / 130 - 136 keskellä oleva oranssi läikkä, taso 1, kuvattu lounaasta.
k.9 / f.96642	Ruudut 498 - 500 / 130 - 142, taso 2, kuvattu lounaasta.
k.10 / f.96643	Ruudut 498 - 500 / 140 - 126, taso 2, kuvattu koillisesta.
k.11 / f.96644	Likamaata ruudussa 498 / 128, taso 2, kuvattu koillisesta.
k.12 / f.96645	Ruudut 498 - 500 / 130 - 133, tulisija ja likamaaläikkiä tasossa 2½, kuvattu kaakosta.
k.13 / f.96646	Ruudut 498 - 500 / 136 - 138, taso 2½, kuvattu kaakosta.
k.14 / f.96647	Ruudut 498 - 500 / 133 - 136, taso 2½, kuvattu kaakosta.
k.15 / f.96648	Ruudun 500 / 131 tulisija, taso 2½-3, kuvattu kaakosta.
k.16 / f.96649	Ruutujen 499 - 500 / 134 nokimaaläikkiä, taso 5½ (mitta koejoen suuntainen, 0-pää lounaassa).
k.17 / f.96650	Ruudut 498 - 500 / 132 - 136, taso 3, kuvattu lounaasta.
k.18 / f.96651	Linjan 498 / 130 profiilissa ollut tulisija tai nokimaakuoppa (z = 136.75 - 137.33), kuvattu lounaasta.

- k.19 / f.96652 Ruudun 500 / 131 tulisijan pohja, kuvattu luoteesta.
- k.20 / f.96653 Ruudun 500 - 501 / 122 - 123 tulisija, taso 3½, kuvattu kaakosta.
- k. - / f.96654 Ruudun 500 - 501 / 122 - 123 tulisija, taso 4 - 5, kuvattu kaakosta.
- k. - / f.96655 Ruudut 499 - 500 / 130 - 133, taso 1, kuvattu kaakosta.

Dialuettelo:

dian numero:	aihe:
d.29273	Vasemmalla tutkittava alue ja Häähkäniemen läpi kulkeva tie, kuvattu kaakosta.
d.29274	Suunnitellun tien linja eli tutkittava alue, taustalla Häähkäjoen laaksoa, kuvattu koillisesta.
d.29275	Ajoura, jonka reunat tarkastettiin ja taustalla äskettäin valmistunut pientalo (om. Pasi Jellonen), kuvattu kaakosta.
d.29276	Koejaa kaivetaan, kuvattu koillisesta.
d.29277	Yleiskuva Häähkäniemen kärkeen päin, kuvattu luoteesta.
d.29278	Ruudut 498 - 500 / 130 - 120, taso 1, kuvattu koillisesta
d.29279	Ruudut 498 - 500 / 145 - 130, taso 2, kuvattu koillisesta.
d.29280	Ruudut 498 - 500 / 130 - 136, keskellä oranssi läikkä, taso 1, kuvattu lounaasta.
d.29281	Ruudun 498 / 132 oranssi läikkä tasossa 1 - 1½, kuvattu lounaasta.
d.29282	Ruudun 498 / 132 oranssi läikkä tasossa 2 - 2½, kuvattu lounaasta.
d.29283	Ruudut 498 - 500 / 130 - 142, taso 2, kuvattu lounaasta.

- d.29284 Ruudut 498 - 500 / 140 - 126, taso 2; kuvattu koillisesta.
- d.29285 Likamaata ruudussa 498 / 128, taso 2, kuvattu koillisesta.
- d.29286 Ruudut 498 - 500 / 130 - 132, tulisija ja likamaaläikkiä tasossa 2½, kuvattu kaakosta.
- d.29287 Ruudut 498 - 500 / 132 - 134, tulisija ja likamaaläikkiä tasossa 2½, kuvattu kaakosta.
- d.29288 Ruudut 498 - 500 / 136 - 138, taso 2½, kuvattu kaakosta.
- d.29289 Ruudun 500 / 131 tulisija, taso 2½-3, kuvattu kaakosta.
- d.29290 Ruutujen 499 -500 / 134 nokimaläikkiä, taso 5½ (mitta koe-ojan suuntainen, 0-pää lounaassa).
- d.29291 Ruudut 498 - 500 / 132 - 136, taso 3, kuvattu lounaasta.
- d.29292 Linjan 498 / 130 profiilissa ollut tulisija, z=136.75-137.33, kuvattu lounaasta.
- d.29293 Linjan 498 / 130 profiilissa ollut tulisija, z=136.75-137.33, kuvattu lounaasta.
- d.29294 Ruudun 500 / 131 tulisijan pohja, kuvattu lounaasta.
- d.29295 Ruudun 500 - 501 / 122 - 123 tulisija, taso 3½, kuvattu kaakosta.
- d.29296 Ruudun 500-501/122-123 tulisija, taso 4-5, kuvattu kaakosta.

KINNULA HÄÄHKÄNIEMI

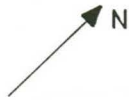
S. Vanhatalo 1990

YLEISKARTTA

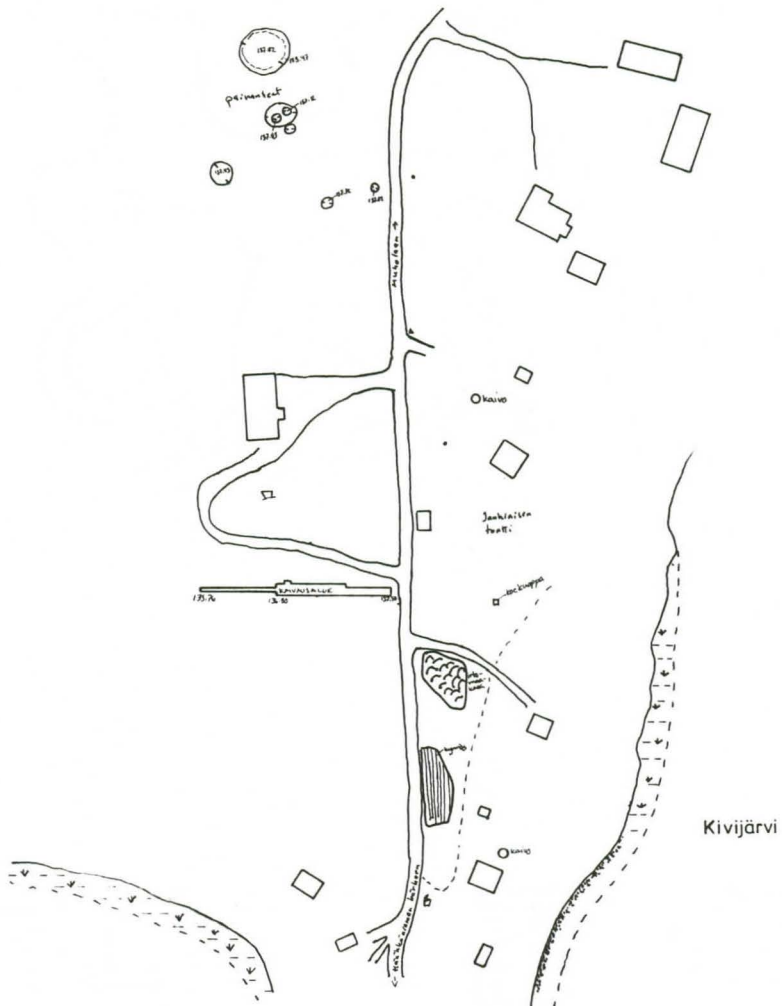
MK 1:1000 1:2000

Korkeudet m mpy

piirt. V. Lautumaa

10 m

KINNULA HÄÄHKÄNIEMI

Simo Vanhatalo 1990

tasokartta korkeudet m mpy
ruudut 498-500/120-138 taso 2

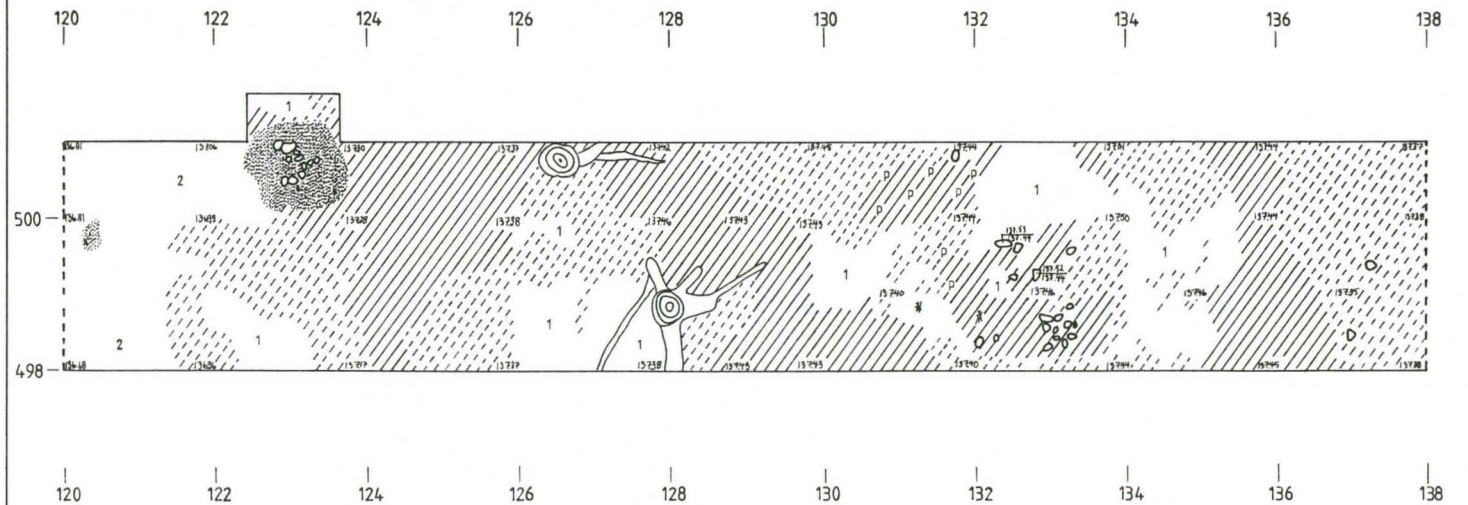
MK T:50 1:100

piirt. V.Lautumaa

- puhdas hiekka
- harmaanruskea hiekka
- likamaa
- heikko likamaa
- punertava likamaa
- nokimaa

- hiiltä
- kivi
- juuri

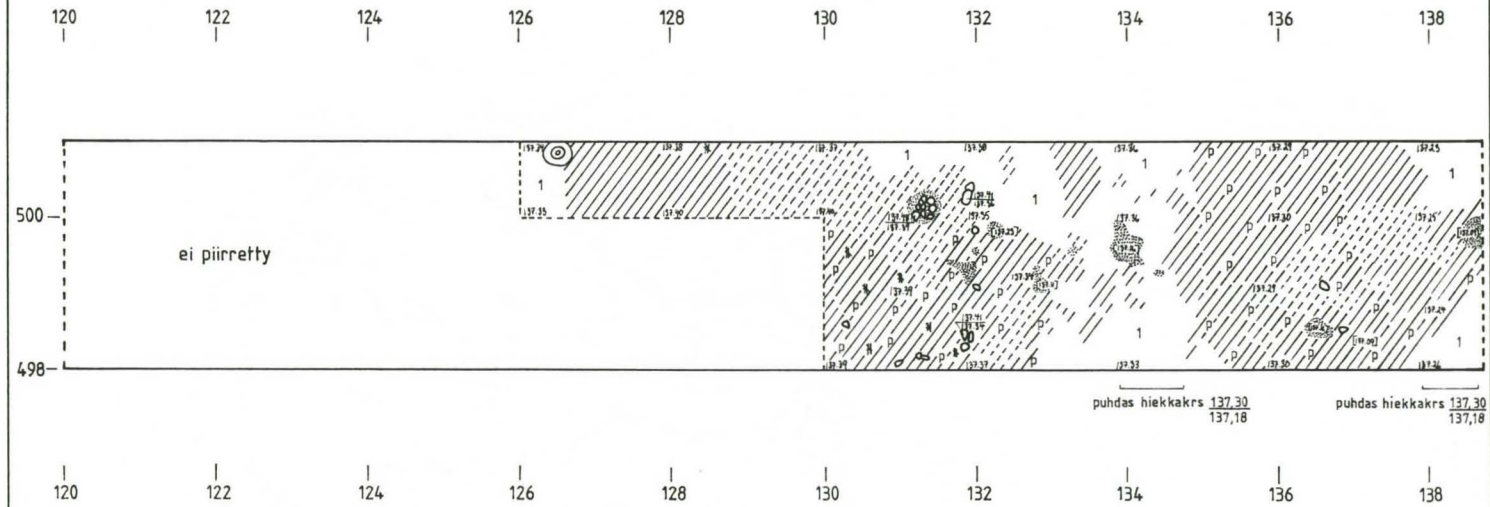
KINNULA HÄÄHKÄNIEMI
Simo Vanhatalo 1990

tasokartta korkeudet m mpy
ruudut 498-500/120-138 taso 2 1/2
MK 1:50 1:100
piirt. V.Lautumaa

- puhdas hiekka
- likamaa
- heikko likamaa
- punertava likamaa
- nokimaa

- # hiiltä
- ◊ kivi
- ⊙ kanto
- [ ] likamaaläikän tms. pohjaluku

KINNULA HÄÄHKÄNIEMI

Simo Vanhatalo 1990

tasokartta korkeudet m mpy

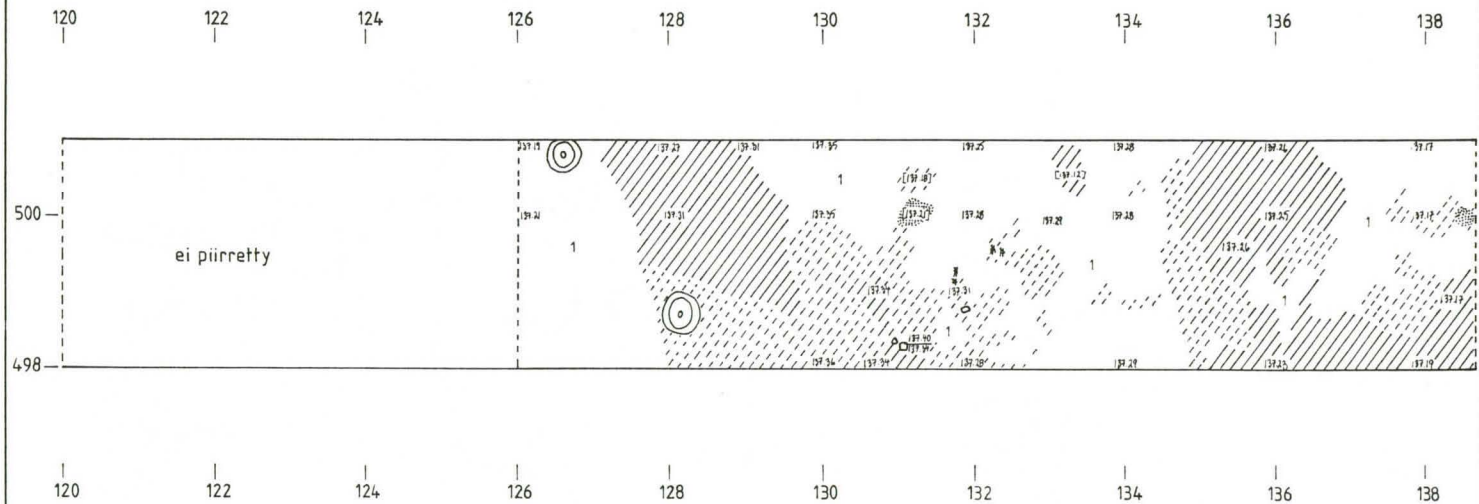
ruudut 498-500/120-138 taso 3

MK 1:50 1:100

piirt. V.Laulumaa

	puhdas hiekka		hiittä
	likamaa		kivi
	heikko likamaa		kanto
	nokimaa		likamaaläikän tms. pohjaluku

KINNULA HÄÄHKÄNIEMI

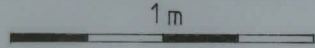
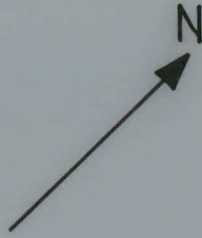
Simo Vanhatalo 1990

yksityiskohtakartta korkeudet m mpy

ruutu 500/122 tasot 3^{1/2} ja 4

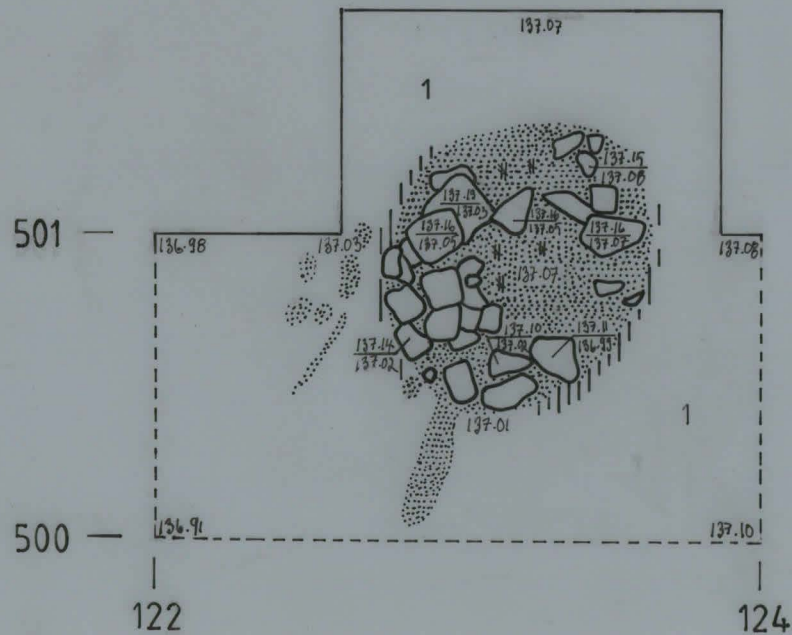
MK 1:25

piirt. V.Laulumaa

- harmaanruskea hiekka
- heikko likamaa
- palanut hiekka
- nokimaa
- hiiltä
- kivi
- [136,72] lieden pohjaluku

taso 3^{1/2}

taso 4

KUVA 1. F. 96634
VASEMMALLA TUTKITTAVA ALUE JA HÄÄHKÄ-
NIEMEN LÄPI KULKEVA TIE, KUVATTU KAA-
KOSTA.

KUVA 2. F. 96635
SUUNNITELLUN TIEN LINJA ELI TUTKITTAVA
ALUE, TAUSTALLA HÄÄHKÄOJAN LAAKSOA,
KUVATTU KOILLISESTA.

KUVA 3. F. 96636
AJOURA, JONKA REUNA TARKASTETTIIN JA
TAUSTALLA ÄSKETTÄIN VALMISTUNUT PIEN-
TALO (SM. PASI JELLONEN), KUVATTU KAA-
KOSTA.

KUVA 4. F. 96637
KOEJAA KAIVETAAN, KUVATTU KOILLISESTA.

KUVA 5. F. 96638
YLEISKUVA HÄÄHKÄNIEMEN KÄRKEEN PÄIN,
KUVATTU LUOTEESTA.

KUVA 6. F. 96639
RUUDUT 498-500/130-120, TASO 1, KUVATTU
KOILLISESTA.

KUVA 7. F. 96640
RUUDUT 498-500/145-130, TASO 2, KUVATTU
KOILLISESTA.

KUVA 8. F. 96641
RUUDUT 498-500/130-136, KESKELLÄ ORANSSI
LÄIKKÄ, TASO 1, KUVATTU LÖUNNAASTA.

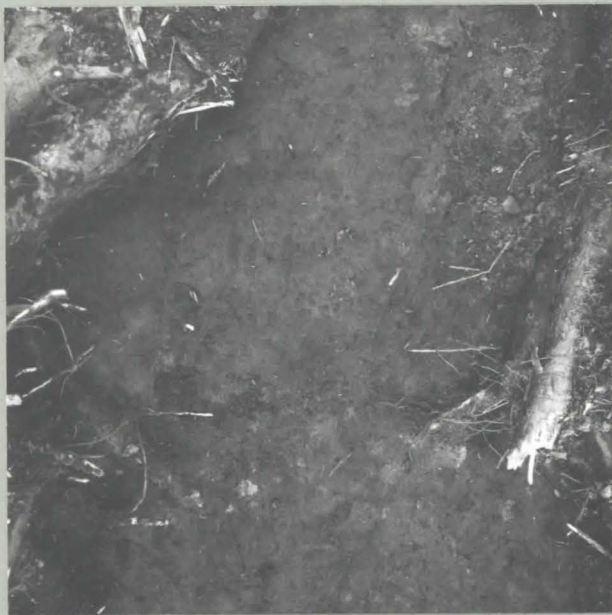

KUVA 9. F. 96642
RUUDUT 498-500/130-142, Taso 2, KUVATTU
LOUNAASTA.

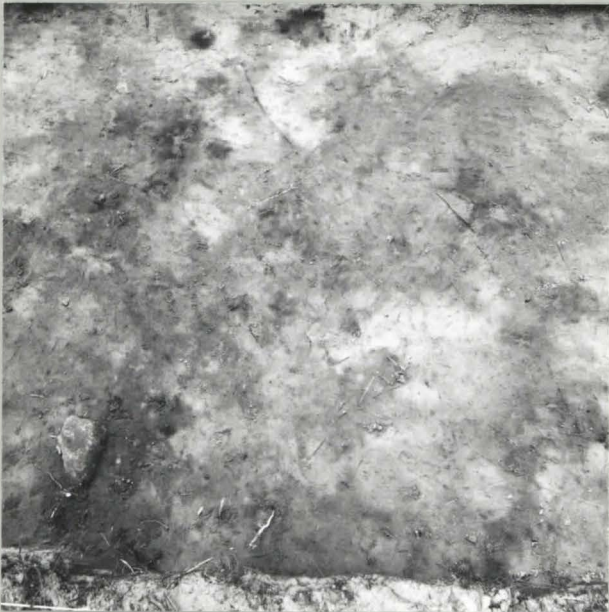
KUVA 10. F. 96643
RUUDUT 498-500/140-126, Taso 2, KUVATTU
KOILLISESTA.

KUVA 11. F. 96644
LIKAMAATA RUUDUSEA 498/128, Taso 2,
KUVATTU KOILLISESTA.

KUVA 12. F. 96645
RUUDUT 498-500/130-133, TULISIJÄ JA
LIKAMAALÄIKKÄ TASOSSA 2½, KUVATTU
KAAKOSTA.

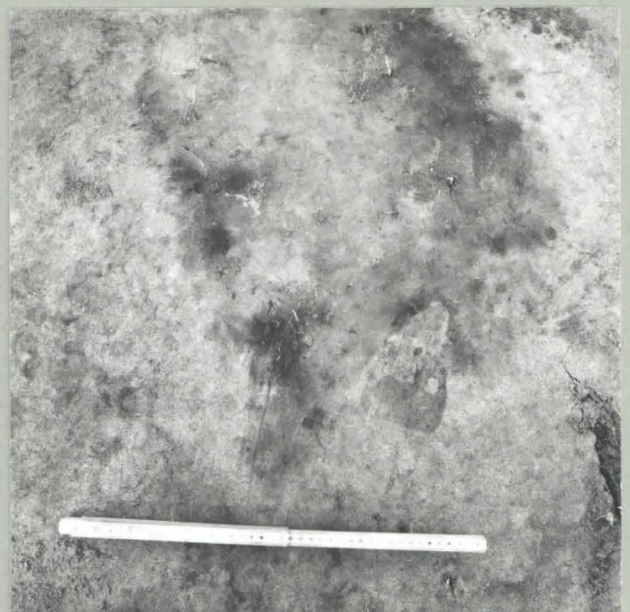
KUVA 13. F. 96646
RUUDUT 498-500/136-138, TASO 2½, KUVATTU
KAAKOSTA.

KUVA 14. F. 96647
RUUDUT 498-500/133-136, TASO 2½, KUVAT-
TU KAAKOSTA.

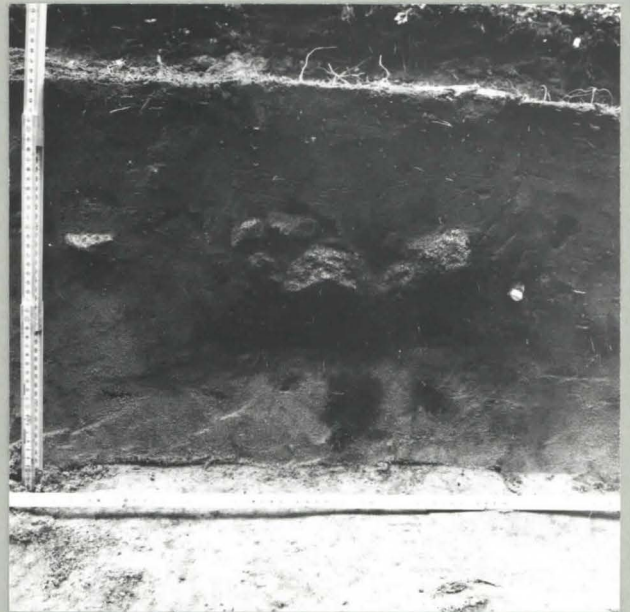
KUVA 15. F. 96648
RUUDON 500/131 TULISIJA, TASO 2½-3,
KUVATTU KAAKOSTA.

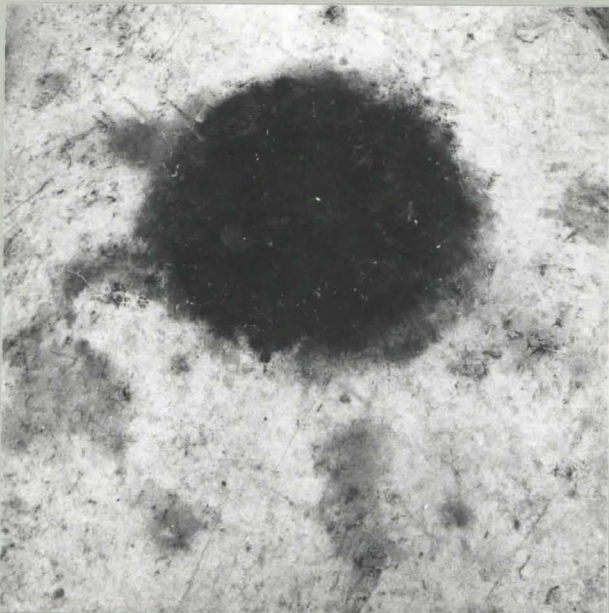
KUVA 16. F. 96649
RUUTUJEN 499/500/134 NOKIMAALÄIKKÄ,
TASO 5½ (MITTA KOEJAN SUUNTAINEN, O-
PÄÄ LOUNAASSA).

KUVA 17. F. 96650
RUUDUT 498-500/132-136, TASE 3, KUVATTU
LOUNASTA.

KUVA 18. F. 96651
LINJAN 498/130 PROFIILISSA OLLUT TULI-
SIIJA TAI NOKIMAA KUOPPA, KUVATTU
KAAKOSTA.

KUVA 19. F. 96652
RUUDUN 500/131 TULISIJAN PÄHJÄ, KUVATTU
LOUNASTA.

KUVA 20. F. 96653
RUUDUN 500-501/122-123 TULISIJA, TASE
3 1/2, KUVATTU KAAKOSTA.